

BURMA VJ- 84 min (Birma revolutsioon, kodanikuallumatus, meedia roll, kodanikuühiskond)

Burma VJ'd riskivad oma eluga ja saatusega vanglas, et edastada uudiseid suletud riigi kohta. Oma väikeste käsikaameratega salvestavad nad Rangooni tänavatel toimuvat. Materjal smuugeldatakse üle piiri ning levitatakse satelliitide abil tagasi Birmasse ja pakutakse tasuta rahvusvahelisele meediale. Kogu maailm on näinud nende VJ'de tehtud klippe uudiste vahendusel, kuid esmakordselt on nende endi lood kokku pandud filmiks. Film tutvustab teravalt ohtlikku ajakirjaniku tööd ja dissidentlust politseiriigis, kuid samas annab ka põhjaliku ülevaate ajaloolistest ja dramaatilistest 2007-nda aasta septembri päevades, mil Budistlikud mungad alustasid valitsusevastast protesti.

Lisainfo Birma kohta: Democratic Voice of Burma- sõltumatu meediaorganisatsioon, mis kajastab Birmas toimuvat <http://www.dvb.no/>

Burma Campaign UK- Ühendkuningriigis asuv Birma toetusorganisatsioon, mis tegeleb inimõiguste ja demokraatia arendamise toetamisega Birmas <http://www.burmacampaign.org.uk/index.php>

Võimalikke arutelüküsimusi enne ja peale filmi

1. Kas suhteliselt odav digitaalne videotehnika ja interneti kasutamine on muutnud maailma väiksemaks? Kas ja kuidas on see aidanud muuta repressiivseid ühiskondi? Kuidas võib see tulevikus erinevaid ühiskondi mõjutada?

Küsimused aruteluks peale filmi

1. Kelle lugu selles dokumentaalis räägitakse? Kelle lugu ei räägita? Kuidas see lugu ja viis, kuidas seda lugu räägitakse aitab sul mõista oma kogukonda/elu?
2. Kuidas filmi tegelased suhestuvad oma kogukonda? Mis on need sidemed, mis neid ühendavad? Kes on filmi põhjal ühiskonnas hea kodanik?
3. Kuidas läheneb film sellistele teemadele nagu vabadus, võrdsus, inimväärikus, individuaalsed ja kollektiivsed õigused ning kohustused?
4. Kirjelda Birmas võimal olevat režiimi. Kuidas on ühiskonnas võim jaotatud? Kuidas selline võimujaotus mõjutab inimeste heaolu ja vabadusi?

TAUSTAINFO BIRMA KOHTA

Birma (eesti keeles on olnud kasutusel ka nimi **Myanmar**; riigi ametlik eestikeelne nimi on Myanmar Liidu Vabariik) on riik Kagu-Aasias. Mõned riigid, sh USA ja Suurbritannia kasutavad riigi endist nime (inglise k *Burma*), sest nad ei tunnusta sõjaväelist diktatuuri, kellelt uus nimi pärineb. Ka riigi demokraatlik opositsioon kasutab endist nime. Riik piirneb Bangladesh, India, Hiina Rahvavabariigi, Laose, Tai ning India ookeaniga.

Rahvused ja rahvaarv

Myanmari elanikest on 70 % birmalased, 8,5 % šanid, 6,2 % karenid (kristlased), 4,5 % arakanid (moslemid), 2,4 % monid, 2,2 % tšhid, 1,4 % katšhid; peale selle on 2% hiinlased ja 1 % indialased.

Birma rahvaarv on ligikaudu 56 miljonit. Tegu on piirkonna ühe hõredamalt asustatud riigiga. Naaberriigis Tais elab 600 000 registreeritud Birma päritolu võõrtöölisi, kuid miljonid töötavad mitteametlikult, moodustades Tais töötavatest võõrtöölisest 80%. Myanmar on üks maailma vaesemaid riike. Kaks kolmandikku töötajatest on tegev põllumajanduses. Myanmari idaosa Laose ja Tai piiri ääres on osa Kuldsest Kolmnurgast. Seal kasvatatakse mooni, millest toodetakse heroini. Uimastitootmise taaskasvamise tõttu Afganistanis on Myanmari osatähtsus heroiniiturul märgatavalt kahanenud.

Ajalugu

11. sajandil rajas kuningas Anawrahta esimese Birma riigi.

19. sajandil sattus Birma pärast mitut sõda Briti võimu alla, Birmast sai Briti India osa.

Teise maailmasõja käigus okupeeris Birma Jaapan, kuid pärast sõja lõppu vallutasid britid selle tagasi.

1948 saavutas Birma iseseisvuse. Pärast lühikest demokraatlikku perioodi on Birmat alates aastast 1962 valitsenud sõjaväelised režiimid.

1990 toimusid demokraatlikud valimised, mille võitis ülekaalult opositsiooniline Rahvuslik Liiga Demokraatia eest. Valimised kuulutati kehtetuks. Üliõpilaste rahumeelsed meeleavaldused suruti maha. Opositsiooniliider Aung San Suu Kyi määrati koduaresti

2007 toimusid Birmas budistlike munkade rahumeelsed meeleavaldused riiki valitseva sõjaväelise režiimi vastu. Kokku osales meeleavaldustel umbes tuhat nelisada munk; meeleavaldused suruti hunta poolt vägivaldselt maha.

Thein Sein on Birma poliitik, alates märtsist 2011 Birma president. Ta on endine hunta kindral, kes läks erru, et kandideerida valimistel tsiviilisikuna. Thein Sein on Ühtse Solidaarsus- ja Arengupartei esimees. Pärast erakonna ülekaalukat võitu rahvusvaheliste vaatlejate poolt ebademokraatlikeks tunnustatud parlamendivalimistel 2010. aasta novembris valis parlament Thein Seini presidendiks.

Aung San Suu Kyi (ASSK) on Birma opositsiooniliider. 1988 rajas ta erakonna Rahvusliku Liiga Demokraatia eest, mis oli sõjaväelise hunta suhtes kriitiline. 1990 toimusid Birmas valimised, mille ASSKi partei ülivõimsalt võitis. Sõjaväelased keeldusid võimu üle andmast. Valimistulemused tühistati ja ASSK määrati koduaresti. See kutsus esile rahvusvahelise protesti. 1991 pälvis ASSK Nobeli rahupreemia. 1995 vabastati ta koduarestist, kuid talle öeldi, et kui ta lahkub riigist, et külastada oma perekonda, siis teda tagasi ei lubata. Nii jäigi ta Myanmaris ja tema abikaasa suri 1999. aastal, ilma et nad oleksid kohtunud. Septembris 2000 pandi ta jälle koduaresti. Pärast salajasi ÜRO juhtimisel peetud läbirääkimisi vabastati ta mais 2002, kuid aasta hiljem, mais 2003, arreteeriti ta uuesti. 2010 novembris vabanes ASSK koduarestist.

16. juunil 2012 võttis Aung San Suu Kyi Oslos vastu talle 1991. aastal antud Nobeli rahupreemia.

Eesti sõlmis Birmaga diplomaatilised suhte septembris 2012.